

V Bruseli XXX
[...] (2023) XXX final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

Správa občanov

Spríevodný dokument

k návrhu Komisie na odporúčanie Rady

„Európa v pohybe“ – možnosti vzdelávacej mobility pre všetkých“

{COM(2023) 719 final} - {SWD(2023) 719 final}

1. Úvod.....	2
2. Správa občanov z panelovej diskusie Európskej komisie o vzdelávacej mobilite	3
2.1. Panelová diskusia	3
2.2. Odporúčania	3
2.3. Ďalšie kroky	4
Príloha 1: Záverečné odporúčania Európskej panelovej diskusie občanov o mobilite vo vzdelávaní.....	6

1. Úvod

Tento pracovný dokument útvarov Komisie je sprievodným dokumentom k návrhu Komisie na odporúčanie Rady „Európa v pohybe“ – možnosti vzdelávacej mobility pre všetkých“ a zahŕňa správu občanov z panelovej diskusie Európskej komisie o vzdelávacej mobilitě. V prílohe sa uvádza 21 záverečných odporúčaní, ktoré predložili občania na základe panelovej diskusie občanov.

2. SPRÁVA OBČANOV Z PANELOVEJ DISKUSIE EURÓPSKEJ KOMISIE O VZDELÁVACEJ MOBILITE

V nadväznosti na záverečné odporúčania Konferencie o budúcnosti Európy sa Komisia vo svojom oznámení **Meniť víziu na konkrétne kroky** (zo 17 júna 2022) zaviazala umožniť panelovým diskusiám občanov posúdiť a vypracovať odporúčania ešte pred niektorými kľúčovými politickými návrhmi.

Tretiu panelovú diskusiu tejto **novej generácie panelových diskusií občanov**¹ organizovalo Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru spolu s generálnym riaditeľom pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie a Generálnym riaditeľstvom pre komunikáciu medzi 5. marcom 2023 a 30. aprílom 2023, pričom jej témou bola **vzdelávacia mobilita**.

Panelová diskusia bola zvolaná v súvislosti s prípravou **návrhu odporúčania Rady o vzdelávacej mobilite s cieľom informovať Komisiu o názoroch občanov** a získať ich odporúčania.

2.1. Panelová diskusia

Na panelovej diskusii sa **zúčastnilo** 142 náhodne vybraných občanov, ktorí odzrkadľovali rozmanitosť EÚ z hľadiska veku, rodu, sociálno-ekonomického zázemia, vzdelania a geografie (národnosť a bývanie v mestskom/vidieckom prostredí). Občania sa stretli počas troch víkendov s cieľom sformulovať odporúčania o tom, ako môže Európska únia zaistiť, aby príležitosti pre vzdelávaciu mobilitu mohli využívať naozaj všetci.

Pomáhali im pritom profesionálni moderátori a facilitátori, odborníci Komisie a výbor pre vedomosti vrátane externých odborníkov.

Rokovania panelových diskusií boli zamerané na identifikáciu cieľových skupín pre vzdelávaciu mobilitu, ako aj na výzvy a prekážky súvisiace s prístupom k vzdelávacej mobilite. Občania si vymenili názory a perspektívy o tom, ako tieto prekážky prekonať, ktoré boli neskôr zhrnuté do záverečných odporúčaní.

2.2. Odporúčania

Počas troch zasadnutí panelovej diskusie o vzdelávacej mobilite občania preukázali **vysokú úroveň zapojenia sa a angažovanosti** s cieľom vypracovať odporúčania o tom, ako sprístupniť možnosti vzdelávacej mobility pre všetkých. Položili desiatky otázok s cieľom lepšie porozumieť tomu, ako fungujú existujúce schémy vzdelávacej mobility, najmä program Erasmus+, a aké sú kľúčové prekážky vzdelávacej mobility, ako aj jej kľúčové podporné body, ktoré zodpovedali odborníci. Medzi zasadnutiami mnohí občania ďalej preskúmavali tému vzdelávacej mobility, a to aj oslovením svojich miestnych komunít, škôl a iných vzdelávacích inštitúcií.

V rámci 21 odporúčaní predložených panelom, ako sa uvádza v prílohe, sa zaujíma komplexný prístup k podpore vzdelávacej mobility členskými štátmi a Komisiou. V piatich odporúčaníach sa zdôrazňuje dôležitosť **inkluzívneho vzdelávania a systémov odbornej prípravy**, ako aj potreba, aby všetci dotknutí aktéri zohrávali svoju úlohu pri zabezpečení toho, aby všetci mohli

¹ V roku 2023 sa uskutočnili ďalšie dve panelové diskusie občanov, prvá o plytvaní potravinami a druhá o virtuálnych svetoch.

čerpať výhody Európy bez hraníc, a to bez ohľadu na svoj vek, úroveň vzdelania, prostredie a finančné prostriedky. Osobitné opatrenia zamerané na inklúziu sa považujú za kľúčový faktor, pokiaľ ide o **rozšírenejšiu a rôznorodejšiu** účasť na programoch vzdelávacej mobility.

Počas rokovaní občania zdôraznili nedostatok informovanosti, najmä medzi dospelými a znevýhodnenými vzdelávajúcimi sa, o existujúcich možnostiach vzdelávacej mobility, ktoré majú k dispozícii. Z toho dôvodu sa v piatich odporúčaniach zdôraznil význam **oslovovania a poskytovania cielených informácií** na úrovni čo najbližšie k vzdelávajúcim sa osobám všetkých vekových skupín vrátane znevýhodnených vzdelávajúcich sa. V štyroch odporúčaniach sa takisto kladie výrazný dôraz na zlepšenie **učenia sa cudzích jazykov** ako kľúčového faktora vzdelávacej mobility, a to aj prostredníctvom použitia nových technológií.

Tri odporúčania sa týkajú **vzdelávacej mobility zamestnancov** a zvyšné štyri odporúčania riešia otázky uznávania **úlohy pedagógov** pri organizovaní vzdelávacej mobility, **hlbšej integrácie sektora odborného vzdelávania a prípravy** v rámci EÚ, **ekologickejšej vzdelávacej mobility** a **vyváženejšieho rozdelenia destinácií vzdelávacej mobility**.

2.3. Ďalšie kroky

V **návhrhu** Komisie na odporúčanie Rady sa berú do úvahy odporúčania z panelovej diskusie občanov. Cieľom návrhu je **rozšíriť rozsah možností vzdelávacej mobility** na vzdelávajúcich sa, pedagógov a zamestnancov všetkých vekových kategórií v rámci školského vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy v oblasti výmen mládeže, vysokoškolského vzdelávania a vzdelávania dospelých, a podporiť ich presun na pracovný trh, ako aj ich mobilitu v oblasti práce. V návrhu sa takisto **kladie veľký dôraz na inkluzívnu mobilitu**. Z toho dôvodu je návrh dobre zosúladený s odporúčaniami občanov, najmä pokiaľ ide o rozšírenie možností vzdelávacej mobility pre ľudí všetkých vekových kategórií a sociálno-ekonomických pomerov, ako aj o podporu nediskriminácie a zabezpečenie finančnej podpory prispôbenej potrebám jednotlivcov. Hoci možnosti vzdelávacej mobility pre tieto skupiny, ako aj osobitné opatrenia zamerané na inklúziu pre ľudí s nedostatkom príležitostí sú už dostupné v rámci programu Erasmus+, cieľom návrhu Komisie je ponúknuť ešte viac príležitostí pre všetkých vzdelávajúcich sa v rámci širokej škály cezhraničných systémov vzdelávacej mobility.

V návrhu Komisie sa takisto zdôrazňuje význam **posilnenia učenia sa cudzích jazykov** na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom sprístupniť možnosti vzdelávacej mobility. Týmto spôsobom sa rieši odporúčanie z panelovej diskusie občanov o viacjazyčnom žití v Európe.

Komisia chce takisto klásť dôraz na **poskytovanie cielených a včasných informácií**, ako odporúčali občania, vrátane podpory členských štátov pri zavádzaní podporovateľov vzdelávacej mobility. Z toho dôvodu je jej návrh dobre zosúladený s odporúčaniami občanov, pokiaľ ide o informačné centrá a služby, ambasádorov pre mobilnejšiu Európu a mentorov pre privítanie v cieľovej krajine.

V súlade s odporúčaním panelovej diskusie občanov uznať úlohu pedagógov vo vzdelávacej mobilite Komisia plánuje podporiť **uznanie práce zamestnancov, ktorí pripravujú a vykonávajú projekty v oblasti vzdelávacej mobility a odmeňovať ich za túto prácu**. Cieľom návrhu Komisie je takisto zabezpečiť, aby bola **vzdelávacia mobilita viac environmentálne udržateľná**, a to aj prostredníctvom podpory členských štátov pri zabezpečení, aby bolo cestovanie udržateľnejšími dopravnými prostriedkami z destinácií vzdelávacej mobility a do nich, ako aj počas obdobia mobility, neoddeliteľnou súčasťou skúsenosti so vzdelávacou mobilitou.

Okrem toho je istá časť odporúčaní panelovej diskusie už aspoň čiastočne vyriešená **programom Erasmus+ na roky 2021 až 2027 a inými programami EÚ**. Napríklad pokiaľ ide o odporúčania o umožnení vzdelávacej mobility pre rodiny, niektoré národné agentúry programu Erasmus+ poskytujú navýšenie prostriedkov podporného grantu pre študentov s deťmi. Na **online jazykovej podpore** sa môžu zúčastniť všetci účastníci činností v oblasti mobility programu Erasmus+ a programu Európsky zbor solidarity. Iniciatíva **ALMA** financovaná Európskym sociálnym fondom plus poskytuje znevýhodneným mladým ľuďom vo veku 18 až 29 rokov možnosť **nadobudnúť pracovné skúsenosti v inom členskom štáte EÚ** pod odborným dohľadom.

Komisia plánuje 30. novembra uskutočniť podujatie **venované spätnej väzbe s cieľom informovať účastníkov panelovej diskusie občanov o krokoch nadväzujúcich na ich odporúčania na samite na vysokej úrovni o vzdelávaní**.

**PRÍLOHA 1: ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIA EURÓPSKEJ PANELOVEJ DISKUSIE OBČANOV
O MOBILITE VO VZDELÁVANÍ**

Upozornenie: Stanoviská uvedené v tejto správe nie sú stanoviskami Európskej komisie, ale stanoviskami občanov, ktorí sa zúčastnili na panelovej diskusii. Za žiadnych okolností nepredstavuje oficiálne stanovisko Komisie ani jej útvarov.

Odporúčanie 1

Dorozumievací jazyk (lingua franca) ako nástroj vzdelávacej mobility

Angličtina je v EÚ zavedená ako dorozumievací jazyk. Angličtina je jednoduchý a bežný komunikačný prostriedok. EÚ by preto mala odporučiť, aby členské štáty vyučovali angličtinu ako prvý cudzí jazyk. EÚ by mala podporovať členské štáty pri vytváraní, subvencovaní a financovaní programov pre tých, ktorí sa chcú učiť angličtinu. Tieto programy by sa mali podporovať v školách aj mimo nich. Nízkonákladové kurzy angličtiny by sa mali ponúkať mimo škôl pre ľudí všetkých vekových kategórií. Program musí byť dobre propagovaný a motivovať ľudí, aby sa učili angličtinu.

Odôvodnenie

Spoločný dorozumievací jazyk uľahčuje všetky druhy výmeny medzi národmi a kultúrami. Nie je to v rozpore s viacjazyčnou Európou. Angličtina sa dá ľahko naučiť a je už najmä medzi mladými ľuďmi veľmi rozšírená.

Odporúčanie 2

Žiť viacjazyčne v Európe

Skvelou vlastnosťou EÚ je množstvo jazykov. Učenie sa jazykov rozširuje myseľ. Preto odporúčame podporovať nadnárodné a viacjazyčné projekty. Nielen v školách, ale aj mimo nich. Dá sa to vykonávať podporou výmen, najmä učiteľov a štážistov. Ľudia by sa mali povzbudzovať, aby sa zapojili do vzdelávacej mobility. Tieto projekty by sa mali zamerať na účastníkov výmeny, konkrétne na učiteľov a štážistov, ktorí využívajú vzdelávaciu mobilitu. Jedným zo spôsobov, ako motivovať ľudí, aby sa učili viac jazykov, je zabezpečenie financovania z prostriedkov EÚ. Informácie o existujúcich a možných projektoch je potrebné lepšie propagovať a oznamovať.

Odôvodnenie

Učitelia by mali mať možnosť rozširovať si obzory prostredníctvom skúseností získaných v rámci vzdelávacej mobility a podeliť sa o ne po návrate do svojich škôl. Účasť na vzdelávacej mobilite vytvára pevný základ pre jazykové vzdelávanie. Znalosť mnohých jazykov uľahčuje spoznávanie rôznych krajín a kultúr. Tým sa zvyšuje pravdepodobnosť, že účastníci zažijú rozmanitosť Európy. Nízkonákladové a ľahko dostupné programy môžu pomôcť podporiť a motivovať ľudí všetkých vekových skupín, aby sa naučili viac jazykov.

Odporúčanie 3

Rozšírenie existujúcich programov vzdelávacej mobility pre ľudí všetkých vekových skupín a sociálno-ekonomických vrstiev

Odporúčame, aby EÚ vytvorila rámec pre programy vzdelávacej mobility, ktorý zahŕňa ľudí všetkých vekových kategórií. Mohol by byť zameraný na ľudí alebo skupiny, ktoré majú záujem o vzdelávaciu mobilitu, ale nie sú súčasťou formálnej inštitúcie. Patria sem napríklad nezamestnaní alebo uchádzači o zamestnanie alebo ľudia z nižšieho sociálno-ekonomického prostredia. Rámec by sa však nemal obmedzovať iba na tieto skupiny.

Existujúce programy, napríklad Európsky zbor solidarity alebo DiscoverEU, by sa mali rozšíriť na ľudí všetkých vekových kategórií a mali by sa propagovať prostredníctvom nejakej platformy. V ideálnom prípade by ľudia, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávacej mobilite, mali dostať možnosť bývať v súkromnom ubytovaní. Tým sa udržia nízke náklady a dosiahne sa užšie spojenie a pochopenie cudzích kultúr a jazykov. Všetci občania EÚ by mali mať možnosť uchádzať sa o účasť na tomto programe. Mali by mať možnosť uchádzať sa o účasť individuálne, pričom jasne uvedú svoje vzdelávacie ciele.

Odôvodnenie

Týmto spôsobom sa posilňuje európska identita a spoločné normy a hodnoty vo všetkých vrstvách spoločnosti. Najmä ľudia, ktorým sa pre ich pôvod dostávalo málo rodinnej alebo sociálnej podpory, môžu zažiť interkultúrnú blízkosť a lepšie medzikultúrne porozumenie prostredníctvom rozšíreného programu.

Odporúčanie 4

Podpora hlbšej integrácie sektora odborného vzdelávania v celej EÚ

Odporúčame, aby Európska únia zabezpečila lepší systém stimulov pre aktérov v sektore odborného vzdelávania na podporu vedomostí o existujúcich príležitostiach a prístupu k nim. Medzi týchto aktérov patria odborné školy, učni, remeselné združenia a sektorové orgány, ako sú vnútroštátne obchodné a priemyselné komory.

Na vytvorenie lepšieho systému stimulov by mali byť existujúce centrá excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy viditeľnejšie a mali by vo väčšej miere podporovať vzdelávaciu mobilitu. Uvedení aktéri by mali vytvoriť hlbšie integrovanú sieť na zníženie prekážok prístupu k odbornému vzdelávaniu a zlepšenie jeho kvality.

Odôvodnenie

Chceli by sme zvýšiť kvalitu európskeho odborného vzdelávania, najmä v kľúčových prioritných oblastiach, akými sú zelená transformácia, bezpečnosť IT, verejné služby a zdravotníctvo. Vytvorením pevnej a praktickejšej siete by aj menšie podniky mali lepší prístup k vzdelávacej mobilite. Navyše by to pozdvihlo kvalitu odborného vzdelávania. Realizáciou tohto odporúčania by sa okrem toho zvýšila všeobecná úroveň súboru zručností v EÚ a vytvorila by sa forma prílevu mozgov v rámci členských štátov.

Odporúčanie 5

Umožnenie vzdelávacej mobility pre rodiny

Odporúčame, aby EÚ vytvorila pilotný program pre medzigeneračnú vzdelávaciu mobilitu, ktorý umožní niekoľkým členom rodiny zúčastniť sa na aktivitách mobility spoločne, čím by sa vyriešili rodinné konštelácie.

Odporúčame spustiť nový pilotný projekt, prípadne v rámci existujúceho programu, v ktorom by sa zohľadňovali osoby s deťmi. Pilotný projekt by sa mal vyhodnotiť podľa jeho nákladovej účinnosti, aby sa rozhodlo, či by sa mal rozšíriť.

Odôvodnenie

Toto opatrenie podporuje medzigeneračný dialóg v celej EÚ ako súčasť jej programov mobility. Okrem toho uľahčuje prístup k mobilite pre ľudí s malými deťmi. Toto riešenie má potenciál zapojiť školákov a rodičov do mobility: deti by mohli chodiť do školy a rodičia by sa mohli zúčastňovať na vzdelávaní dospelých.

Odporúčanie 6

Program EÚ na podporu hybridných modelov vzdelávacej mobility pre zamestnancov

Odporúčame vytvoriť program EÚ na podporu hybridných modelov vzdelávacej mobility pre zamestnancov.

Prostredníctvom tohto programu by zamestnanci mohli absolvovať kurzy v rôznych oblastiach štúdií. Kurzy programu by mali trvať maximálne šesť mesiacov. Kurzy by sa mohli týkať najmä jazykov, ale aj predmetov súvisiacich s profesiami zamestnancov. Prostredníctvom takýchto kurzov by zamestnanci mohli dosiahnuť vyššiu úroveň odbornosti vo zvolenej profesii, a to vrátane praktických skúseností. Časť výuky by zamestnanci mohli absolvovať online a druhú časť v zahraničí. Na tento účel by mohli navštevovať vzdelávacie inštitúcie v zahraničí, napríklad univerzity, komunitné kolégiá alebo strediská odborného vzdelávania (v závislosti od inštitúcií existujúcich v jednotlivých krajinách). Zamestnávateľ bude povinný uvoľniť zamestnanca na obdobie pobytu v zahraničí a na určitý čas počas online kurzu. Okrem toho by zamestnanec musel mať po návrate zabezpečené svoje pracovné miesto. Zamestnávateľ by však počas tohto obdobia nemusel zamestnancovi vyplácať mzdu. Namiesto toho by sa životné náklady v zahraničí kryli z fondu EÚ. Hradené by malo byť aj zdravotné a sociálne zabezpečenie.

Odôvodnenie

Keď zamestnanci získajú skúsenosti v zahraničí, prinesie to výhody všetkým zúčastneným stranám: zamestnanec môže rásť osobnostne a odborne a zamestnávateľ získa kvalifikovanejšieho zamestnanca po jeho návrate. Firmy navyše ťažia zo skúseností svojich zamestnancov v zahraničí, keď svoje znalosti odovzdávajú kolegom napríklad formou školení.

Ponúkať hybridné modely je veľmi dôležité. Ľudia v profesionálnom živote alebo s deťmi môžu často odísť do zahraničia len na obmedzený čas. Potrebujú flexibilitu hybridných modelov. Zamestnávatelia tiež musia uvoľniť svojich zamestnancov na kratšie obdobie, ak môžu časť výučby absolvovať online.

Na účely tohto osobitného programu by sme neodporúčali priame výmeny zamestnancov medzi spoločnosťami EÚ z dôvodu rizika odlákania pracovníkov a úniku mozgov. Výslovne chceme podporovať vzdelávaciu mobilitu prostredníctvom poskytovateľov vzdelávania, nie pracovnú mobilitu. Výmeny medzi spoločnosťami však môžu byť v niektorých odvetviach cenné a môžu sa uľahčiť prostredníctvom iných programov vzdelávacej mobility.

Odporúčanie 7

Zlepšenie učenia sa cudzích jazykov prostredníctvom nových technológií

Európska komisia by mala investovať do využívania technologických nástrojov (umelá inteligencia) v rámci vzdelávacej mobility, ktoré by boli doplnkom pri učení sa cudzích jazykov. EÚ by mala investovať do digitálnych technológií na podporu vzdelávacej mobility popri prezenčnom vzdelávaní. Toto odporúčanie sa vzťahuje na prípravu na vzdelávaciu mobilitu a na samotné obdobie mobility.

Technologické nástroje by mali byť bezplatné. Nové technológie by sa mali využívať najmä v úvodných štádiách učenia sa jazykov. Nové technológie by sa mali využívať tak, aby sa dostali k všetkým občanom, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávacej mobilite (napr. študenti, dôchodcovia...).

Európska komisia by mala doplniť existujúcu platformu akadémie EÚ o posledný vývoj v oblasti umelej inteligencie prostredníctvom aplikácie. Konkrétne využívanie umelej inteligencie by mohlo zahŕňať učenie sa, posilnenie slovnej zásoby, synchronizovaný výklad a umožnenie komunikácie medzi používateľmi v rámci aplikácie.

Odôvodnenie

Európska komisia by mala využívať najnovšie technológie na zlepšenie učenia sa cudzích jazykov v rámci vzdelávacej mobility. Systémy umelej inteligencie dokážu analyzovať úspešnosť učenia a rýchlejšie rozvíjať prispôsobené vzdelávacie programy založené na potrebách a zručnostiach.

Odporúčanie 8

Inzerovanie a propagovanie jazykových programov

Európska komisia by mala intenzívnejšie propagovať svoje vlastné existujúce jazykové programy a podporovať existujúce jazykové programy na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

Cieľovou skupinou sú všetci ľudia, ktorí chcú absolvovať programy vzdelávacej mobility a využívať existujúce jazykové programy vo svojich domovských a v hostiteľských krajinách na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

I. Pred pobytom:

EÚ by mala propagovať svoje jazykové programy prostredníctvom e-mailových ponúk, cieleného marketingu v sociálnych médiách a vzťahov s verejnosťou.

Mal by sa vypracovať mentorský program. Pridelený mentor by mal poskytovať podporu týkajúcu sa zlepšenia jazykových zručností pred pobytmi vzdelávacej mobility.

Mal by sa vytvoriť aj program ambasádorov s ľuďmi, ktorí sa už zapojili do vzdelávacej mobility. Ambasádori budú informovať o vzdelávacej mobilite a podporovať ju na školách, univerzitách a v podnikoch a budú sa deliť o svoje skúsenosti s učením sa cudzích jazykov.

II. Počas pobytu:

Mentor bude poskytovať miestnu podporu pri príchode na miesto určenia. Mentorský program bude zahŕňať kultúrne a jazykové prvky, ktoré pomôžu osobe zúčastňujúcej sa na vzdelávacej mobilite.

Odôvodnenie

Podľa štatistík (rýchly prieskum Eurobarometra, 2020) je učenie sa cudzích jazykov jednou z hlavných prekážok, ktoré bránia ľuďom zúčastňovať sa na programoch mobility na vzdelávacie účely.

Odporúčanie 9

Zapojenie a prispôsobenie informačných centier a služieb Erasmus+

Dostupnosť a harmonizáciu informácií o programe Erasmus+ považujeme za kľúčový prvok. Prostredníctvom proporcionálneho zvýšenia a prehodnotenia rozpočtu programov Erasmus+ a Erasmus na mobilitu dospelých navrhujeme využiť existujúce infraštruktúry špecifické pre členské štáty na zriadenie kancelárií programu Erasmus+. Máme na mysli vnútroštátne a miestne infraštruktúry špecifické pre cieľovú populáciu: nepracujúce obyvateľstvo, pracujúce obyvateľstvo, mladí ľudia. Špeciálne sa zameriavame na zacielenie na dospelých v miestach, kde sa zúčastňujú na vzdelávacích programoch (úrad práce, pošty, športové kluby, sociálne programy, miestne združenia, centrá pre dospelé osoby so zníženou pohyblivosťou atď.). Na koordináciu týchto úradov by referenčným bodom pre šírenie informácií o ponúkaných službách miestnym úradom bola národná referenčná štruktúra pod záštitou európskeho orgánu. Na propagáciu týchto miestnych úradov odporúčame vykonávať štruktúrovanú európsku komunikáciu na úrovni miestnych úradov s uvedením existencie týchto úradov a poskytovaných služieb, pričom sa zohľadnia všetky komunikačné kanály.

Odôvodnenie

Vzhľadom na európsku mozaiku programov (Eurodesk, Europe Direct atď.) sa nám otázka dostupnosti a harmonizácie informácií o programe Erasmus+ javí ako kľúčová. Tieto miestne kancelárie by mohli ponúkať široký sortiment služieb (v koordinácii s vnútroštátnym rámcom):

- spojenie so sieťou ľudí dostupnou v hostiteľskej krajine s cieľom poskytnúť prepojenie od času príchodu (jazyková podpora, administratívne informácie, poradenstvo v oblasti dopravy, ubytovania, zdravotnej starostlivosti, psychologickej podpory atď.) a počas celého pobytu podľa ich špecifických potrieb,
- Špeciálne zameranie na ubytovanie: spoločne využívaná miestna databáza poskytujúca informácie o voľnom, cenovo dostupnom a odporúčanom ubytovaní s dôležitým zameraním na dostupnosť týchto možností bývania pre všetkých vrátane osôb so zdravotným postihnutím,
- Špecifická finančná podpora súvisiaca so špecifickými potrebami osoby, ktorá sa presúva: zdravotná starostlivosť (psychologická a fyzická pomoc), pomoc pri starostlivosti o deti a doprava,
- systém jazykovej podpory pred výmenou a počas nej,
- vytvorenie podpornej a informačnej platformy o bývaní a dopravnej dostupnosti pre ľudí s osobitnými potrebami, ktorá ich bude usmerňovať a radiť im počas pobytu.

Odporúčanie 10

Zabezpečenie individualizovanej finančnej podpory pre všetkých ľudí, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávacej mobilite

Odporúčame zvýšiť celkový rozpočet, aby sa umožnilo inkluzívnejšie a väčšie prerozdelenie zdrojov účastníkom vzdelávacej mobility (vrátane študentov, stážistov, zamestnancov a pracovníkov, ale aj spoločností a menších podnikov). Všetkým by sa mala ponúknuť možnosť získať finančnú podporu a jej výška by mala závisieť od sociálno-ekonomických faktorov: životné náklady v hostiteľských krajinách, finančné možnosti účastníkov a osobitné potreby v prípade telesného postihnutia a chorôb. Malo by sa to uskutočniť vypracovaním spoločných európskych kritérií udeľovania podpory, ktoré sa zamerajú na individuálne zázemie a sociálno-ekonomické potreby jednotlivcov, ktorí sa uchádzajú o vzdelávaciu mobilitu (bez zohľadnenia známk). Ďalej platí, že finančná podpora sa bude presúvať na jednotlivých účastníkov počas celého procesu. Týmto zvýšeným rozpočtom chceme podporiť aj výmenu zamestnancov medzi spoločnosťami na základe finančných potrieb zamestnancov a podľa veľkosti spoločností. Zamestnanci, ktorí posudzujú ľudí zúčastňujúcich sa na vzdelávacej mobilite, by mali byť za svoju prácu finančne odmenení.

Odôvodnenie

Týmto sa zabezpečí väčšia spravodlivosť, inkluzívnosť a prístupnosť systému vzdelávacej mobility pre všetkých obyvateľov Európskej únie a zo všetkých oblastí života, ktorí sa chcú zúčastniť na vzdelávacej mobilite, a odstránia sa tým hlavné finančné prekážky účasti.

Odporúčanie 11

Ambasádori za mobilnejšiu Európu

Odporúčame vytvoriť program ambasádorov v každej krajine EÚ. Ambasádori budú zodpovední za zverejňovanie a propagáciu existujúcich programov vzdelávacej mobility. Ambasádori budú podporovať zahraničnú mobilitu pre všetky typy cieľových skupín (deti, študenti, vzdelávajúce sa osoby, pracujúci, seniori) a vo všetkých typoch organizácií (školy, univerzity, firmy, združenia a pod.). Bude to práca na plný úväzok a budú ju platiť národné agentúry programu Erasmus. Rozpočet týchto agentúr bude prerozdelený tak, aby sa uprednostnila práca ambasádorov. Tento rozpočet bude prispôbavený potrebám krajiny (počet obyvateľov, počet ľudí, ktorí už využívajú programy mobility atď.).

Ambasádor už bude mať skúsenosti s mobilitou, o ktoré by sa mohol podeliť. Mali by to byť otvorené osoby s dobrými komunikačnými schopnosťami. Ambasádori by mali reflektovať rôznorodosť profilov ľudí, ktorí môžu ísť do zahraničia, aby sa s nimi každá skupina dokázala stotožniť.

Ambasádorom je možné byť aj dlhodobo. Odporúča sa však pravidelne prijímať nových ľudí, ktorí sa nedávno zúčastnili na vzdelávacej mobilite. Bude sa uskutočňovať vhodná komunikácia týkajúca sa programu ambasádorov (sociálne siete, propagačné kampane atď.).

Odôvodnenie

V mnohých európskych krajinách ľudia nemajú povedomie o existujúcich možnostiach vzdelávacej mobility. Ľudia sú často neistí. Boja sa zahraničných skúseností. Je dôležité vyvolať zvedavosť a zbaviť sa strachu ísť do zahraničia. Program Erasmus+ je prísne zameraný na špecifické skupiny, ako sú študenti. Študenti dobre rozumejú tomu, ako program Erasmus+ funguje, ale iné skupiny (študenti iného ako vysokoškolského vzdelávania) sú z možností vzdelávacej mobility trochu vylúčené. Existuje veľa dostupných informácií, ale nedostávajú sa k ľuďom. Ambasádori by mohli pomôcť spojiť ľudí s tým, čo už existuje. Mať niekoho, s kým sa môžete priamo porozprávať, kto vás uistí a odpovie na vaše otázky, je efektívnejšie ako čítať nejaký dokument.

Odporúčanie 12

Mentori pre lepšie privítanie v cieľovej krajine

Odporúčame, aby boli ľudia v cieľovej krajine vítaní v rámci programov mobility a aby ich integráciu uľahčila sieť mentorov. Mentor je osoba z cieľovej krajiny, ktorá pozná národnú kultúru a je ochotná pomáhať účastníkovi počas jeho pobytu. Mentor bude mať na starosti podporu osoby pred odchodom (informácie o ubytovaní, doprave, administratívnych úkonoch a pod.). Mentor bude účastníkovi pomáhať počas pobytu, najmä pri miestnych postupoch. Mentor bude danú osobu podporovať aj pri rozvíjaní jej spoločenského života v krajine. Títo mentori budú pracovať na báze dobrovoľnosti, časť výdavkov sa im však bude uhrádzať. Siete na podporu integrácie už existujú (ESN, Erasmus Mundus, Europeers atď.), sú však určené len pre študentov. Navrhujeme ich posilniť, zlúčiť a rozšíriť na ďalšie skupiny (deti, pracujúci, seniori, vzdelávajúce sa osoby...). Vytvorenie platformy by mentorom a účastníkom mohlo pomôcť pri nadväzovaní vzájomných kontaktov.

Odôvodnenie

Ľudia sa môžu počas výmeny v rámci mobility cítiť izolovaní. Mentori by im mohli pomôcť cítiť sa bezpečnejšie a pohodlnejšie. Mať informácie pred odchodom do zahraničia by bolo veľmi užitočné a mohlo by to znížiť strach z cesty do zahraničia. Ľudia by mali všetky informácie o cieľovej krajine a vedeli by, že po príchode ich niekto bude čakať. Mohlo by to upokojiť ľudí odchádzajúcich do zahraničia aj ich príbuzných, najmä rodičov. Mentori by boli obzvlášť dôležití pre ľudí zúčastňujúcich sa na vzdelávacej mobilite v neakademických inštitúciách alebo vo vidieckych oblastiach.

Odporúčanie 13

Za ekologickejšiu vzdelávaciu mobilitu!

Odporúčame, aby sa všetkým účastníkom vzdelávacej mobility ponúkali stimuly pre lacnejší prístup k ekologickej doprave (počas presunu do hostiteľskej krajiny a bývania v nej). Tieto možnosti by poskytli účastníkom aj možnosť mať lacnejší ekologický životný štýl v cieľových krajinách, využívať možnosti ekologického cestovania do práce, ubytovať sa v ekologických hoteloch atď. O týchto ekologických možnostiach by mala Európska komisia riadne informovať účastníkov pred ich odchodom do cieľovej krajiny.

Odôvodnenie

Keďže je potrebné povzbudzovať účastníkov vzdelávacej mobility prostredníctvom využívania ekonomických stimulov, aby využívali ekologické spôsoby dopravy pri ceste do inej krajiny, ale aj vtedy, keď sú v tejto novej krajine.

Odporúčanie 14

Uznanie úlohy pedagógov vo vzdelávacej mobilite!

Odporúčame, aby pedagógovia, ktorí podporujú študentov prostredníctvom programov vzdelávacej mobility, boli oficiálne uznaní ako „medzinárodní koordinátori“. Za dodatočné pracovné zaťaženie a strávený čas by mali byť odmeňovaní. Mali by byť ľahko rozpoznateľní vo svojej vzdelávacej inštitúcii, absolvovať školenie a certifikáciu. To by ich malo povzbudiť k tomu, aby radili a pomáhali študentom v programoch vzdelávacej mobility, a to aj s administratívnymi postupmi, a zároveň aby sprostredkúvali európske hodnoty a európsku víziu. Títo „medzinárodní koordinátori“ by sa mali považovať za dôveryhodných. Mali by organizovať činnosti podporujúce vzdelávaciu mobilitu počas celého roka.

Odôvodnenie

Pedagógovia by mali byť oceňovaní a uznávaní za svoju prácu navyše a za poskytovanie lepších a dostupnejších informácií a usmernení o existujúcich príležitostiach.

Odporúčanie 15

Finančná podpora na profesijný rozvoj zamestnancov

Odporúčame, aby EÚ poskytovala finančné stimuly pre:

- malé a stredné podniky, ktoré chcú vyslať svojich zamestnancov do zahraničia, aby sa zúčastnili na školiacich kurzoch a priniesli vedomosti späť domov svojim kolegom a partnerom,
- pracovníkov (nezamestnaných alebo v neistých pracovných situáciách), ktorí sa zúčastnia na vzdelávacej mobilite v hostiteľskej spoločnosti, aby si obohatili zručnosti a napredovali v kariére. Hostiteľská spoločnosť dostane aj oficiálne európske logo pre svoje webové sídlo.

Finančná podpora by pokryla fixné náklady pracovníkov (napr. ubytovanie, doprava atď.). EÚ, spoločnosti, pracovník alebo úrad práce môžu spolufinancovať výmenu v oblasti vzdelávania, aby ju pracovník alebo spoločnosť brali vážne. Úroveň spolufinancovania závisí od typu vzdelávacej mobility a jej príjemcov. Tieto výmeny v oblasti vzdelávania sa uskutočňujú aj medzi súkromným sektorom (napr. mimovládne organizácie, spoločnosti, organizácie) a verejným sektorom (napr. inštitúcie, EÚ atď.), ako aj medzi inými typmi pracovných oblastí. Rozvoj týchto programov môžu podporiť odborové zväzy a združenia zamestnancov.

Odôvodnenie

Týmto spôsobom môže každá spoločnosť bez ohľadu na svoje ekonomické možnosti zaistiť účasť svojich pracovníkov na výmenných programoch s cieľom zlepšiť ich zručnosti. Okrem toho každá spoločnosť, ktorá chce byť hostiteľom pracovníka, môže tak urobiť bez toho, aby musela pracovníkovi platiť za pobyt alebo vyplácať mzdu.

Odporúčanie 16

Informácie o mobilite pracovníkov v Európe

Odporúčame, aby EÚ vytvorila a spravovala informačnú platformu venovanú možnostiam vzdelávacej mobility pre pracovníkov vo všetkých typoch sektorov (súkromný, verejný atď.). Cieľom tejto platformy je spájať spoločnosti a pracovníkov a mala by byť univerzálne dostupná. Každý účastník zaregistruje svoje portfólio: spoločnosti, ktoré chcú byť hostiteľmi, poskytnú informácie o tom, čo ponúkajú, a pracovníci prezentujú svoje príspevky a ciele v oblasti vzdelávania. Platforma bude obsahovať aj informácie o rôznych typoch dostupných finančných prostriedkov a odkazy na ďalšie súvisiace stránky. Pracovníci, ktorí sa zúčastnili na programe vzdelávacej mobility, by sa mali podeliť o svoje skúsenosti prostredníctvom správy. Táto platforma by pomohla lepšie koordinovať výmenu pracovníkov a riadiť administratívne postupy efektívnejším a harmonizovanejším spôsobom.

Odôvodnenie

Táto platforma by umožnila zamestnávateľom vymieňať si informácie o príležitostiach a spôsoboch uskutočňovania týchto výmen. Okrem toho by predstavovala spoločný priestor pre zamestnancov, aby vedeli, aké možnosti vzdelávacej mobility sú na trhu k dispozícii.

Odporúčanie 17

Cielené informačné kampane o vzdelávacej mobilite

Odporúčame menšie, cielené informačné kampane pre dve rôzne cieľové skupiny: a) dospievajúci/študenti a b) dospelí (odborníci, pracovníci atď.). Každá skupina potrebuje iný prístup. Prvým nástrojom, ktorý by sme mohli použiť, sú ambasádori s predchádzajúcimi skúsenosťami so vzdelávacou mobilitou, ktorí ju propagujú medzi dospievajúcimi aj dospelými/odborníkmi prostredníctvom svojich „príbehov o úspechu“. Toto opatrenie by mohlo byť účinné aj v prípade skupín, ako sú starší ľudia atď. Títo ambasádori by mohli mať kanceláriu na mestských úradoch a navštevovať školy a iné miesta. Súčasťou opatrenia by mala byť osoba špecializujúca sa na technické a praktické záležitosti vzdelávacej mobility. Druhým nástrojom zameraným na študentov a mladých ľudí by mohli byť hybridné a kreatívne spôsoby ich oslovenia, napríklad prostredníctvom sociálnych médií (hashtagy, online informácie atď.) a fyzických informačných súprav o vzdelávacej mobilite. Tento typ kampane by mohol viesť k širšiemu obehu informácií a „efektu snehovej gule“.

Odôvodnenie

Nedostatok vedomostí o vzdelávacej mobilite znemožňuje ľuďom zapojiť sa do nej. Vďaka prístupu k informáciám sa rozšíri účasť.

Odporúčanie 18

Opatrenia a činnosti na podporu nediskriminácie vo vzdelávacej mobilite

Rozlišujeme medzi mladými ľuďmi v školách a dospelými na pracoviskách a zamerajme sa na riešenie problémov v každom z týchto prostredí. Zabezpečme, aby školy a pracoviská boli nediskriminačnými priestormi pre dospelých a odborníkov s ohľadom na rôzne faktory, ako sú vek, pohlavie, zdravie, sexuálna orientácia, náboženstvo atď. Na dosiahnutie tohto cieľa Európska komisia musí vyčleniť finančné prostriedky a zdroje rôznym zúčastneným stranám: hostiteľským rodinám v prípade dospelých a spoločnostiam a mimovládny organizáciám v prípade dospelých. Potrebné sú tieto činnosti: hostiteľské rodiny a spoločnosti by mali byť pripravené na to, čo znamená hostiť niekoho, a mali by byť vyškolené ľuďmi špecializovanými na interkultúrne záležitosti (ombudsmani). Toto má mimoriadny význam najmä v prípade zraniteľnejších skupín. Tieto činnosti môžu pomôcť zlepšiť mobilitu a minimalizovať diskrimináciu. Okrem toho by sa rodinám a firmám mali poskytnúť stimuly na ich ďalšiu podporu.

Odôvodnenie

Je dôležité zaistiť bezpečnosť a „jednotu v rozmanitosti“ pre mobilných študentov a dospelých.

Odporúčanie 19

Prekonanie predsudkov podporou vyváženejšieho rozdelenia umiestnení v rámci programu Erasmus+

S cieľom povzbudiť občanov, aby sa uchádzali o rozmanitejšie destinácie programu Erasmus+, odporúčame opatrenia na dvoch úrovniach:

1. Na úrovni inštitúcií EÚ: odporúčame, aby Komisia sformulovala zásady, ktoré by inštitúcie zúčastňujúce sa na programe Erasmus+ mali zväžiť pri rozhodovaní o dohodách o partnerstve s inými vzdelávacími inštitúciami a pri ich predlžovaní.

Na doplnenie toho by Komisia mohla vytvoriť aj online platformu, v rámci ktorej by žiadatelia mohli zadať svoje záujmy, jazyky, preferencie atď. a potom dostávať návrhy vhodných destinácií. Tento systém „odporúčaní“ by mohol zvýšiť rozmanitosť lokalít tým, že by povzbudzoval ľudí, aby išli na miesta, o ktorých by inak ani neuvažovali.

2. Na úrovni členských štátov: odporúčame, aby členské štáty prijali opatrenia na zvýšenie počtu účastníkov programu Erasmus+, ktorých prijímajú. Členské štáty by mohli podporiť svoje národné vzdelávacie inštitúcie, aby ponúkali viac kurzov v angličtine.

Odôvodnenie

Toto odporúčanie je dôležité z dvoch hlavných dôvodov:

Ak sa niektoré členské štáty/destinácie považujú za menej žiadané, dostupné miesta v programe Erasmus+ sa môžu premrhať. O niektoré krajiny, ako napríklad Španielsko, je nadmerný záujem, ale ak by ľudia boli povzbudzovaní k tomu, aby išli do rozmanitejších destinácií, bolo by pre nich k dispozícii viac miest na účasť na programe Erasmus+.

Po druhé, ak ľudia chodia na nové miesta, o ktorých predtým nemali veľa informácií, alebo ak objavujú nové kultúry, zvyšuje sa aj ich pochopenie iných kultúr a pomáha im to prekonávať predsudky atď.

Odporúčanie 20

Posúdenie administratívnych prekážok, ktorým čelia zamestnanci a zamestnávateľia, a možnosti ich prekonania

Odporúčame, aby Európska komisia vykonala posúdenie prekážok, ktorým čelia zamestnanci pri účasti na programoch vzdelávacej mobility (napríklad príspevky na sociálne zabezpečenie, dôchodky). Komisia by mala vo svojom posúdení zvážiť aj potreby a motiváciu zamestnávateľov vysielat' svojich zamestnancov do zahraničia. Na základe tohto posúdenia by Komisia mohla navrhnúť ďalšie opatrenia na prekonanie týchto prekážok.

Odôvodnenie

Existuje riziko, najmä pre pracovníkov, že nebudú môcť odísť do zahraničia z dôvodu príliš veľkého množstva administratívnych prekážok, napríklad v súvislosti so sociálnym zabezpečením alebo ich dôchodkom. Môžu tieto výhody jednoducho prenášať medzi členskými štátmi? Občania musia byť podporovaní pri riešení týchto administratívnych problémov. Z tohto dôvodu odporúčame, aby Európska komisia vypracovala štúdiu o týchto výzvach, aby sa mohli efektívne riešiť.

Odporúčanie 21

Podpora cielenej komunikačnej stratégie pre Erasmus+

Odporúčame, aby sa do troch rokov všetci občania EÚ dozvedeli o programe Erasmus+. Malo by sa to dosiahnuť vytvorením účinnej komunikačnej stratégie zameranej na špecifické skupiny, ktoré nevedia o programe Erasmus+ a Európskom zbore solidarity a nemajú o nich informácie. Medzi tieto skupiny patria okrem iného osoby so zdravotným postihnutím, pracovníci, nezamestnaní, finančne znevýhodnené osoby, osoby žijúce na vidieku, ľudia bez terciárneho vzdelania a ľudia ohrození sociálnym vylúčením.

Odôvodnenie

Existuje mnoho príležitostí a programov v oblasti vzdelávacej mobility, ako napríklad Erasmus+ a Európsky zbor solidarity. Okrem toho už boli vytvorené informačné centrá, ako sú platforma Erasmus+ a aplikácia Erasmus+. Tieto informácie však nie sú ľahko dostupné a nedostanú sa k všetkým relevantným skupinám. Odporúčame preto stanoviť si cieľ do troch rokov osloviť všetkých občanov EÚ vytvorením prispôbených kampaní na oslovenie špecifických cieľových skupín, ktoré nemusia mať prístup k aktuálne dostupným informáciám alebo ich využívať.

Posúdenie odporúčaní

Občania hodnotili všetky odporúčania na stupnici od 1 do 6. Hodnota 1 znamená „Dôrazne nesúhlasím s odporúčaním“ a hodnota 6 znamená „Dôrazne podporujem odporúčanie“. Takisto sa mohli zdržať hlasovania.

Č.	Odporúčanie	Priemerná hodnota
1.	Dorozumievací jazyk (<i>lingua franca</i>) ako nástroj vzdelávacej mobility	5,0
2.	Žiť viacjazyčne v Európe	4,8
3.	Rozšírenie existujúcich programov vzdelávacej mobility pre ľudí všetkých vekových skupín a sociálno-ekonomických vrstiev	4,8
4.	Podpora hlbšej integrácie sektora odborného vzdelávania v celej EÚ	4,8
5.	Umožnenie vzdelávacej mobility pre rodiny	3,9
6.	Program EÚ na podporu hybridných modelov vzdelávacej mobility pre zamestnancov	4,8
7.	Zlepšenie učenia sa cudzích jazykov prostredníctvom nových technológií	4,4
8.	Inzerovanie a propagovanie jazykových programov	4,9
9.	Zapojenie a prispôsobenie informačných centier a služieb Erasmus+	4,9
10.	Zabezpečenie individualizovanej finančnej podpory pre všetkých ľudí, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávacej mobilite	4,7
11.	Ambasádori za mobilnejšiu Európu	4,9
12.	Mentori pre lepšie privítanie v cieľovej krajine	5,0
13.	Za ekologickejšiu vzdelávacu mobilitu!	4,5
14.	Uznanie úlohy pedagógov vo vzdelávacej mobilite!	4,8
15.	Finančná podpora na profesijný rozvoj zamestnancov	4,9
16.	Informácie o mobilite pracovníkov v Európe	5,1
17.	Cielené informačné kampane o vzdelávacej mobilite	5,0
18.	Opatrenia a činnosti na podporu nediskriminácie vo vzdelávacej mobilite	4,4

19.	Prekonanie predsudkov podporou vyváženejšieho rozdelenia umiestnení v rámci programu Erasmus+	4,6
20.	Posúdenie administratívnych prekážok, ktorým čelia zamestnanci a zamestnávateľa, a možnosti ich prekonania	4,8
21.	Podpora cielenej komunikačnej stratégie pre Erasmus+	5,0